

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVEN 2023

Časopis Autorů Jičínska

Asi dvě stě metrů nad Manitobou
se totiž v malebném skalním masívu
nachází malá jeskyňka Drábovna
s oválným vchodem a uměle vytvořeným
okénkem a Čortymu se v tom spěchu
okamžitě v duchu celá vybavila.

Šíleně po ní totiž zatoužil.

Není velká, ale má střechu.

Tam přečká to nejhorší.

(úryvek z povídky Zmeškanej potlach)

Daniel DEJV

201

Vážení čtenáři,

otvíráte první číslo třetí stovky Časopisu autorů Jičínska.
Dochází v něm k některým novinkám. Většinu z nich vysvětlím
v rozhovoru, který jsem sám se sebou vedl.

(„ČAJ bych chtěl vydávat, dokud mě to bude bavit!“)

Je hlavně o budoucnosti ČAJe.

Hostem ČAJe je **Daniel Dejv**,

který se představuje povídkou „**Zmeškanej potlach.**“

Na letošní Řehečské slepici získal 3.cenu

a Cenu Knihovny Václava Čtvrťka za povídku „Stamp“,
která byla jeho oficiálně první publikovanou povídkou.

Jednou z novinek je rubrika **Vzpomínání**, kde bych rád napsal
o svých vzpomínkách na počátky sdružování autorů na Jičínsku,
jak jsem jej sám zažil.

**Viz Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu)
psaní na Jičínsku po roce 1990.**

Další novinkou je rubrika **Výročí**,

ve které si připomínáme

225.výročí narození Františka Palackého.

Námětem na prázdninové výlety může být kniha
Jana Řehounka Podkrkonoší: Barevným podzvíčinskem.

Příjemné červnové dny
s nádechem blížícího se léta, prázdnin a dovolených
přeje

Václav

HOST ČAJe:

DANIEL DEJV

Narodil jsem se roku 1973, v den kdy se rozdává vysvědčení, takže rak a Husákovo dítě k tomu. Na svoji obhajobu však uvádím, že ani za jedno jsem nemohl. Oba viníci jsou ale chválabohu stále na světě, a úměrně k svému věku, i jakž takž zdraví.

Do budovy školní jsem nastoupil 1. září 1979 a nelíbilo se mi tam ani deset minut, přesto jsem jen na základce musel vydržet plných osm let. Jednalo se o vesnickou dvoutřídku, kde jeden kantor učil najednou dvě třídy. Pamatuji se, že v první třídě paní učitelka, pardon tehdy samozřejmě soudružka učitelka, i když tohle byla Paní učitelka, ještě v zimě přikládala do kamen, a lavice jsme měli takové ty s kalamárem, u kterých se sklápěly sedátka. Prostě jak z filmu režisérky Šimkové - Plívové, ta ostatně bydlela ve vedlejší vesnici Chuchelna. Jo abych nezapomněl, já jsem ze Záhoří a tu školu jsme měli ve Smrči, vše nedaleko Semil.

Na měšťanku, tenkrát to bylo od páté třídy výš, jsem nastoupil do Semil. Po základce jsem se tam poté vyučil elektrikářem, a nastoupil do podniku Tofa Semily. Maminka proto vypátrala, že v Nové Pace je na místním učilišti možno, a to pomocí dálkového studia, získat úplné střední vzdělání, což se mi nakonec podařilo.

Když se určitý lidé postarali o to, že Tofa přestala existovat, nastoupil jsem na policejní školu. Poté co jsem si, dle mého, tohoto povolání dostatečně užil, řekl jsem si, jsi stále mlád, vyraž na zkušenou do světa. A tak jsem na tři čtvrtě roku odcestoval na druhý konec planety. Jednalo se o Nový Zéland a okolí. I tam jsem jeden měsíc navštěvoval jednu školu, to zase kvůli tomu, abych se alespoň trochu domluvil. Hned po návratu jsem pro změnu nastoupil na bachařskou školu. To bylo zase kvůli tomu, abych mohl dělat vrátného na soudě. Vznešeněji se tomu říká justiční stráž, a patří to pod věznice.

Potom jsem nastoupil na další školu. Tato se nacházela až v České Třebové, kde mě naučili řídit, tedy pardon, vést vláček. Když k těmto svým školním eskapádám, ještě přičtu tři autoškoly, a dva kurzy sváření, nelze se ani divit, že se mi svého času v partě říkalo, věčný „student.“

Nyní žiji s manželkou v Příšovicích. Starám se o syna Daniela s

mentálním postižením, který navštěvuje speciální školu v Turnově, takže mně dopoledne občas vybudě chvilka, ve které, abych se trochu odreagoval, jsem začal podnikat pokusy se psaním. Vedle čundrání, nyní tedy už jen toulání se, jízdě na kole, (s Danikem teď hodně jezdíme na dvojkole), zájímáním se o záhady vesmíru: temná hmota, antihmota, černé díry atd., mě přibyl další koníček, začal jsem smolit povídky.

Asi osm let jen pro sebe, protože jsem nevěděl co s nimi, a nebo kam s nimi. Až se mi jednou zcela náhodně dostala do ruky knížka povídek od pana doktora Václava France, kde na konci bylo i povídání o něm. Dodal jsem si proto odvahy, a rozjel se do Nové Paky. Pan doktor byl velice ochotný a díky tomu vám můžu představit svoji první oficiálně uveřejněnou povídku.

V Příšovicích 2023

Daniel Dejv

PS. Já se tedy jmenuji David Buriánek, ale díky Danielovi jsem začal psát a na čundru jsem byl pro každého v partě vždycky jen Dejv.

DANIEL DEIJ ZMEŠKANEJ POTLACH

Čorty pospíchal a to dost, na potlach. Né že by snad toužil po tom, být tam první, nebo mezi prvníma. Na potlach, či trempskou slezinu je celkem jedno, kdy se dostavíte. Hlavní je, se vůbec dostavit. Ale mračilo se a to dost, od západu, nebo možná spíš od severozápadu a tak jen nechtěl zmoknout. A tohle vypadalo, že když to nestihne, tak zmokne a to dost. Tak fofroval, ale nebylo to jen tak. Jednak to bylo do kopce. Potlach se totiž konal na trempském campu Manitoba, který se nachází na Kozákově. Ne tedy úplně na jeho vrcholku, ale stejně.

No a potom byl taky dost naložen. Kromě standardního trempskýho vybavení, spacák, celta, plachta, táhl také spoustu proviantu. Co se na takový potlach nepřinese, to tam není. A nejvíc vážej tekutiny, hlavně teda pivo a toho měl, aby se měl a aby se měli taky i ostatní, protože na čundru nikdy neplatí moje, ale dycky naše, poměrně dost. A tak se potil a nemusím snad ani říkat, že poměrně dost.

Když se konečně vyhoupnul na úroveň vzdychánku a mohl se řádně rohlédnout do kraje, ještě trochu přidal. Pohled směrem na západ, nebyl totiž nijak optimistický. Bezděz a Ralsko, pro černý mraky, už vůbec nebylo vidět. O Ještědu ani nemluvě. Jemu teda zatím stále svítilo sluníčko, ale ve vzduchu

už byla cítit vlhkost a nad uvedenými místy, se sem tam i zablesklo. Tohle bude ced'ák, napadlo ho. A podle tmavosti mraků to vypadá, že i s kroupama. Už abych byl na Manitově, která má bytelnou skalní střechu, říkal si. Jenže, do kopce to bylo čím dál tím víc, bágl se zdál být pořád těžší a těžší a potom to slunce, to se taky zdálo, že praží čím dál tím víc. A do toho, těsně než celej uřícenej zaběhl do lesa, se mu dokonce zazdalo, že zahlédl i duhu. Něco se mu na ni ale nezdálo.

Když se potom, po chvilce dostal na palouček a mohl se znovu porozhlídnout, hned taky poznal co. Nebyla do oblouku, ale zlověstně trčela kolmo vzhůru. Jasná krásná duha jak má být. Na jednom kraji začínala fialovou, na druhým končila červenou, ale místo aby byla do oblouku, trčela vzhůru jako fabrickej komín, kterej je bez konce, nebo kterej končí až někde v nebi. Navíc začínala a nebo se tak Čortymu alespoň zdálo, někde přibližně v místech, kde by měla být právě Manitoba. Až z toho Čortyho zamrazilo. A když do toho ještě zabouřilo! Nebylo to vůbec nic hezkýho, co by si člověk užíval. Jenže co se dalo dělat? Snad jen přidat, a tak Čorty už skoro běžel.

Když se pak konečně dostal na rozcestí, přece jen se mu trochu ulevilo. Ted' už jsem skoro tam, odfoukl si a hlavně, ted' už je to skoro pořád skopce. Jenže ty nahore ani nenapadlo mu to nějak moc usnadňovat, a pořád mu to dělali pořádně napínavý. Sotva totiž udělal pár kroků od rozcestí, dali o sobě mohutným zahřměním set sakramentsky dobře vědět. Ještě pitomejch tři sta metrů, říkal si Čorty. Dejte mi tři, čtyři minutky, zaprosil v duchu a pak si vy živlové, můžete řídit jak chcete.

Nedali mu je. V mžiku přišlo další zablesknutí, další rána a v ten moment začaly jako na povel, nejprve tedy pomalu, jako by s rozvahou, na zem dopadat první těžký kapky. A doprdele, zaklel si v duchu Čorty, tak alespoň na Drábovnu. Alespoň mě nechte doběhnout na Drábovnu.

Asi dvě stě metrů nad Manitobou se totiž v malebném skalním masívu nachází malá jeskyňka Drábovna s oválným vchodem a uměle vytvořeným okénkem a Čortymu se v tom spěchu okamžitě v duchu celá vybavila. Šíleně po ní totiž zatoužil. Není velká, ale má střechu. Tam přechká to nejhorší. Když pak, o asi čtyři vteřinky později, doběhl na malou mítinku, vybavila se mu i v reálu.

Jenže, něco tu nehrálo. Sotva se totiž Čorty ocitl na oné, už zmiňované mýtince, zmocnil se ho dost divnej pocit. Drábovnu měl asi padesát metrů před sebou jako na dlani, ale nato, jak bylo zataženo a v lese tudíž skoro šero, byla Drábovna nějak divně osvětlená. Když pak zvedl hlavu o trochu vejš, skoro zkameněl. Ona duha, kterou zahlédl cestou, totiž jakoby vyrůstala přímo z Drábovny.

Na nějaké dlouhé přemýšlení o vzácném a zároveň i tak nějak dost zlověstném úkazu, však nebyl čas. Těžkých kapek totiž prudce přibývalo a tak jediné co Čorty udělal bylo, že ještě přidal. Nějaká duha mu snad nic tak

strašného neudělá. Zato ten ced'ák, kterej právě začíná, ho může v mžiku proměnit doslova v hastrmana.

No a ukázalo se, že měl pravdu. Zbývalo mu snad necelých deset metrů ke vchodu, když se nad ním rozpoutalo doslova peklo, kdy na zem začaly dopadat doslova hektolitry vody a aby toho nebylo ještě málo, ucítil na ramenou a hlavě, i razantní kroupovou masáž. Takže opravdu rychle. Poslední tři kroky, hlavně na pískovcových schodech, které jsou před vchodem, neuklouznout, a pak odrazit a hop dovnitř.

Ale,... zase tu něco nehrálo. Podlaha Drábovny, která je mimochodem po celé jeskyni poměrně rovná, se nachází asi půl metru pod úrovní oválného vchodu, takže opravdu je to jen malé hop. Jenže pro Čortyho, bylo v tu chvíli všechno jinak. Žádné malé hop a dokonce ani žádná podlaha tu v tuto chvíli nebyla. Pořád padal a navíc, nějak dost divně.

Když po nějaké chvíli dopadl. Nutno dodat, že na sedací část těla, dost se podivil, že si ani nenatloukl. Čekal totiž kámen a písek, ale reál byl spíš něco jako molitan, nebo takovej nějakej jakoby, tvrzenej molitan. A aby toho nebylo málo, vůbec to nebylo rovný. Spíš mu připadalo, že dopadl na nějakou skluzavku, nebo tobogan a tak se samozřejmě po dopadu nezastavil, ale šílenou rychlostí se začal klouzat kamsi dolu.

Tunel, štola, bylo to první co ho napadlo. Jenže nic takového tu přece není. A kam by to taky tady vedlo. Do toho samozřejmě tma, ale taky taková nějaká zvláštní. Kolem jakoby probleskovaly nějaké body, něco jako laserová ukazovátka. A nebylo jich málo. Čortymu se zdálo, že jich jsou snad stovky, nebo tisíce a z toho jak neustále rychleji a rychleji probleskovaly usuzoval, že pořád zrychluje. Šílená jízda po šílený skluzavce. Ale, bágl pořád na zádech, nic ho nebolelo, nic nedrncalo a nic ho ani nedřelo. Dokonce si tím třením, alespoň jak se mu zdálo, ani kalhoty nespálil. Jelo to prostě jako po másle.

Nevěděl přesně jak dlouho to trvalo, ale určitě to nebyly jen vteřiny. Tipoval to na několik minut, než se naráz zastavil. To bylo taky hodně divný, žádný postupný zpomalování. Najednou se prostě všechno zastavilo, jako by narazil do zdi. Jenže do ničeho nenarazil. Všechno se prostě zastavilo a on seděl ve tmě na zemi.

Kam jsem se to propad, bylo první co Čortyho napadlo. Hned potom se zběžně prohmatal, ale nic ho nebolelo, vše měl tak nějak na svém místě, takže světlo. Potřebuje světlo. Jestli pak to čelovka v kapse přežila.

Bylo to s podivem, ale přežila. Čorty díky tomu v mžiku zjistil, že sedí v malé, něco jako sklepní místnůstce, kde kromě dveří, které jsou necelé dva metry před ním, není vůbec nic, jen kamenné zdi. Jak jsem se sem mohl dostat, nebo možná lépe řečeno kudy, jsem se sem dostal a hlavně, kde to vůbec jsem.

Nezbývalo nic jiného než vstát a zkusit hledat vysvětlení za těmi dveřmi. Čorty proto tak učinil a vzal za madlo. Kliku ty dveře totiž neměly. Zatáhl a nic. Zatlačil a světe div se, se skřípěním se poměrně zlehka pootevřely a před

Čortym se objevila poměrně prostorná místnost. Nebyla tedy nijak extra osvětlená, ale díky tomu, že Čorty vyšel z úplné tmy, velice rychle se rozkoukal. Okna to mělo nahoře, před ním nějaký řečnický pult, za ním snad lavice, na stěnách malby. Kostel. Nebo spíš nějaký menší, možná vesnickej kostelík.

Čorty se protáhl ven a zjistil, že jeho místnůstka je přesně za kazatelnou. Jenže, nikdo nikde. Nebylo koho se zeptat. Čorty se zde proto nijak nezdržoval a pomalu zamířil k hlavním dveřím, cestou přemýšlel, kde že to může být. Na tuhle stranu pod Kozákovem, kam nejspíš nějakou divnou štolou sjel, je jen Prackov, nebo Vesec. Že by tam měli takovejdle kostel?

Když se mu poměrně bez problémů podařilo vyjít ven, zjistil že v Prackově, ani ve Vesci určitě není. Né tedy nějak moc, ale trochu tyhle dvě vesnice znal, to co ale před kostelem spatřil, nepřipomínalo ani jednu z nich. Spíš se mu zdálo, že je v nějakém podivném skanzenu. Ocítl se totiž na nějakém malém náměstíčku, nebo návsi. Kolem pár dřevěných baráčků a jedna prašná cesta. Pouze on stál na takovém malém vydlážděném plácku. Dlažba byla ale pouze kolem kostela a ten byl taky jako jedinej, postavenej z kamene.

Čorty z toho byl dokonale zmatenej. Chvilí se bezradně rozhlížel kolem, když si naproti, asi tak padesát metrů od něho, všiml dvou postav. Byly tedy oblečený nějak divně, jakoby byly ze středověku. No co, řekl si ale. Zeptám se. Vždyť já taky v těch maskáčích nevypadám tak úplně normálně, a vydal se za nimi. Třeba, říkal si dál, se tu natáčí nějaký film, tohle všechno jsou jen nějaké kulisy a já budu velice rychle z tohohle blbákova vyhozen ven.

„Dobrý den,“ spustil sotva byl těsně u těch dvou postav. „Nezlobte se, že obtěžuju...“ Vůbec na něho ale nereagovaly. Jako by ho neslyšely. A v tom si uvědomil další věc, že on je taky neslyší. Přitom to vypadá, že se spolu baví, že klapou pusama. Zastavil se a došlo mu, co je tu vlastně špatně, vždyť on neslyší vůbec nic! Kolem je absolutní ticho. V mírném vánku se chvějou listy okolních stromů, ale nic. Vůbec nic, ani trošku nešumí. Neslyší zapípání jedinýho ptáka. Ty dva jdou úplně neslyšně. Jako by se nedotýkali země. Přitom po ni evidentně šlapou. Čorty se až zachvěl a rychle udělal krok. Všechno bylo normální. Uslyšel lehký zaskřípání boty o prašno-kamenito-drnovou cestu. Zapískal, taky všechno jak má bejt. Bože, vždyť já tu slyším jen sám sebe, došlo mu nakonec.

Pomalů se vydal onou cestou dál. Byl tu zase sám. Ty dvě postavy, zatím co testoval zvuk, kamsi zmizely, asi do nějakého domu. Najednou mu tu všechno připadalo čím dál tím víc strašidelnější. Jako by byl v nějakém světě duchů. A byly ty dvě postavy vůbec živý? Fakt dostával strach. Dojdu na konec tyhle podivný vesnice a třeba tam bude značka, nebo nějaký nápis, jak se jmenuje. Míjel pořád skoro stejné domky, sem tam zahlédl i nějaké postavy, ale už se bál, se jich vůbec na cokoli ptát. Ono by ho stejně asi neslyšely. On krom sebe, taky neslyší vůbec nic. V tom se praštil do čela. Telefon, vždyť mám mobil. Jen

aby fungoval a bude po problému. Vyndal z kapsy přístroj, zapnul ho, jenže problém trval dál.

Telefon tedy normálně naskočil. To bylo ale všechno, protože samozřejmě, jak to v podobných situacích nejčastěji bývá, nebyl tu signál. To ale nebylo zdaleka to nejhorší. Čemu Čorty nemohl uvěřit a ještě ani nikdy na svém mobilu neviděl, bylo, že datum mu signalizoval, nultého nultý, nula nula, nula nula a čas nula nula, nula nula. A nic se na tom neměnilo. Určitě na to civěl nejméně pět minut, ale na hodinách, stále nuly.

Tak v zamyšlení došel až na kraj tý podivný vesnice. Ani ho už nepřekvapilo, že nikde žádná cedule, nikde žádný nápis. Jen cesta se ještě o něco zhoršila a před ním se objevila nějaká louka a kousek za ní, už jen les. Co teď, říkal si. Do toho lesa se mu moc nechťelo, jenže zpátky teda taky ne. Po malé chvilce rozmýšlení si ale řekl, že se zkusí vrátit ke kostelíku a vydá se ještě na druhou stranu. Třeba na druhém konci na něco kápne. Horší to tam snad nebude.

Došel zpátky ke kostelu, minul ho a začal si prohlížet druhou část vesnice. Všechno pořád stejný, němý kraj, němé postavy. Asi sto metrů za kostelem si všiml něčeho jako hospoda, nebo krčma. Zatím ji minul a šel pořád dál. Tak došel až na druhý okraj vesnice, kam to od kostela, alespoň jak se mu zdálo, bylo o něco dál, ale jinak vše jak přes kopírák. Snad jen s tím rozdílem, že cesta ústila přímo do lesa a navíc to bylo ještě do kopce. Čorty byl už dost unavený, ale řekl si, že by mohl vylézt někam nahoru, kde by se mohl zkusit trochu porozhlédnout po kraji. Snad když se bude držet cesty, tak nikam nezabloudí. Začal tedy stoupat.

Asi po hodině, to tedy jen odhadoval, se mu zdálo, že je nahoře. Už to zkrátka nebylo do kopce. Jenže kolem les a tak kloudnej výhled žádný. Na rozhlednu tu asi nenarazím, říkal si. Takže nezbude než to, jako Jeníček s Mařenkou, zkusit se stromem.

Po chvíli jeden poměrně vhodnej našel. Větve měl už odspoda, byl docela dost vysoký, takže ty ostatní většinou převyšoval, snad Javor, nebo něco takovýho, ale to bylo úplně fuk. Čorty shodil bágel, posilnil se jedním plechovkovým pivem a hurá nahoru. Až se divil, šlo to docela dobře. Jenže to bylo na celé té akci to jediné, co ho trochu potěšilo. Rozhled do okolí ho totiž totálně zklamal. Nepoznal vůbec nic. Ať se rozhlížel, jak rozhlížel, kolem pro něho úplně neznámej kraj. Nepoznal jedinej kopeček. Kam zmizel Kozákov, kde je Ještěd a třeba Trosky, nebo Turnov a vůbec, kde je celej České ráj. Navíc, skoro všude jen les. Možná v dálce dvě tři nějaký vesničky, ale ty mu taky nepřipomínaly vůbec nic. Kdyby alespoň nebylo takové vedro. To slunce pořád tak praží. V tom se Čorty ve svých myšlenkách zarazil. Jak to, že mi svítí nad hlavou. Na Manitobu jsem vyrážel přece kolem čtvrtý, vždyť už by měla být skoro tma.

Čorty pomalu slejzal ze stromu a vůbec nic nechápal. Když pak z poslední větve seskočil opět na pevnou zem, sedl si vedle báglu, otevřel si další pivo a

začal přemejšlet co dál. Nakonec ale přišel na to, že moc možností nemá. Pokračovat dál lesem je nejspíš k ničemu. Ty vesničky, co ze stromu zahlédl, jsou strašně daleko. A ono bůh ví, co to zahlíd. Jestli to vůbec nějaký vísky jsou. Takže se vrátit. Jenže co tam mezi těma duchama. Jenže zase na druhou stranu, co jinýho už zbývá. Čorty si načal ještě jedno pivo a pak si řek, že to zkusí v tý hospodě. Jestli tam ještě pořád nějaká je. Jestli už neskončili s natáčením tohohle podivnýho filmu a nezabalili kulisy.

Když se asi po hodině vrátil zase zpátky před kostel, zjistil že se tam nezměnilo vůbec nic. Nikdo si ho nevšímá, všude absolutní strašidelný ticho a jediný co připomíná nějaký život, je on sám. Dvakrát kostel pomalu obešel a přemýšlel, odkud tam mohl asi tak sjet. Stojí přece poměrně na rovině, o žádnou skálu, ve které by mohla vést nějaká štola, opřenej není. Fakt divný. Ono tedy na Drábovně, přece taky žádná štola není. Tohle vypadá, jako bych se do země propad. Ale jestli to takhle vypadá v zemi? No nic, zkusím to v tý hospodě. Domorodci nijak nebezpečně nevypadaj a když nic, tak pak půjdu zpátky, hledat nějakou cestu do kostela. I když je to absolutní bláznovství.

Putyka už Čortyho ani nijak moc nepřekvapila. Sedělo tam asi deset lidí, no lidí, lépe řečeno spíš postav a vůbec nikdo si ho nevšímal. Dokonce ani hostinskěj, kterej vypadal, jako by vylezl z nějaké pohádky. Čorty se tedy posadil k prázdnému stolu. Oni mě asi fakt nevidí, ani neslyší. Jestli se teda nejedná o nějakou pitomou hru. Ale že by až takhle, že by nikdo ani na chvilku nevypadl z role? Zkusil udělat pár pokusů.

„Pane hostinský, dám si jedno pivo,“ skoro zakřičel. Nic. Vstal a jedné postavě u vedlejšího stolu, zamával dlaní těsně u obličej. Vůbec nic. Ani nemrkla. Opatrně tomu člověku položil ruku na rameno. Trochu se bál, že je to duch, že mu ruka projde skrz, že ji nebude na co položit. Bylo, ale ten člověk stejně nereagoval a to ani potom, když ho dlaní poplálal po ramenou. Neviděj, neslyšej, necejtěj, ale proč! A nebo to jen hrajou, ale proč! I když, takhle dlouho a takhle perfektně, to by asi nevydrželi.

Čorty se šel pomalu posadit na své místo a byl čím dál tím víc zmatenější. Těsně před usednutím na židli, si všiml kolem procházející černé kočky. Sklonil se k ní a udělal “čiči.” Kočka se zastavila. Reaguje! Rozbušilo se Čortymu srdce. Hned si k ní klekl a “čiči, čiči, čiči.” Kočka se však jen jakoby strachy naježila, prskla a utekla. To bylo všechno, snad jen, při tom jak utíkala, na ní zareagoval hostinskěj, kterej se po ní ohnal. Všechno ale bez jakéhokoli zvukového doprovodu. Čorty se po zážitku s onou kočkou už pak jen ztěžka posadil na svoji židli a přemejšlel co dál, protože jak to tak vypadá, tady mu nenalejou.

Po asi deseti minutách, když už chtěl vstát a jít omrknout ještě ten kostel, i když si od toho moc nesliboval, uslyšel slabounké odkašlání. Nebo se mu to jen zdálo? Prudce se rozhlédl po místnosti. Nic, jen jedna postava, která seděla úplně vzadu v rohu na lavici a která před chvílí ještě spala, nebo dělala že spí,

ho pozorovala. Taky se na ni zacívil. Chvilku počkal a pak šoupl nohou po podlaze. Postava to samé, taky ještě chvilku vyčkávala a pak, pohnula nohou. A, něco neuvěřitelného. Čorty to slyšel! Rychle vstal, jenže ona postava byla ještě rychlejší. Prudce vstala a v mžiku byla u něj.

„Kde to jsem?!“ Zeptal se bez pozdravu Čorty, sotva k němu ten člověk, dalo by se říct, doslova přiběhl. Onen člověk mu v mžiku něco odpověděl, nebo se možná také na něco ptal, ale bylo to bohužel v nějakém cizím jazyce, takže Čorty nerozuměl. Zopakoval proto svoji otázku v Angličtině. Sice nijak moc neuměl, ale když je nouze nejvyšší. Neznámý se na chvilku zarazil, vypadalo to jako když si dává pět a pět dohromady a pak spustil, taky tedy ne nijak extrovně, ale přece jen anglicky.

„Odkud seš?“

Čorty se na chvíli zarazil. Bože, proč se ptá v takový situaci na takový blbosti a proč mi neodpověděl. No ale protože byl dobře vychovanej, tak neznámému odpověděl, „z Bozkova,“ a teprve potom zopakoval svoji otázku.

Neznámí se však, a vypadalo to že dost netrpělivě, ptal dál. „Žádnej stát Bozkov neznám, na kterém kontinentě to leží.“

Asi magor, napadlo Čortyho, ale vidí mě, slyší mě a mluví se mnou. A to je hlavní, takže pěkně trpělivě, ať si ho nevyplaším. „Bozkov je vesnice, ve státě Čechy a ty leží ve střední Evropě.“

„Uf?“ vydechl cizinec. „Já z Brazílie, jižní Amerika. A kdy tys sem spadnul a jaký je teď datum?“ Zeptal se doslova kulometně hned na to.

Co to je za člověka, kroutil nad ním Čorty v duchu hlavou, zatím co si v hlavě sumíroval anglický slovíčka. Toho Brazilce bych mu snad ještě tak nějak věřil, ale proč je tak pobrkanej, že by měl z něčeho strach?

„Tak kolikátýho je,“ doslova už vykřikl onen Brazilce.

„Duben, jaro,“ odpovídal honem Čorty, vidouc vykulené oči cizincovi.

„Jakej je rok!“

„Dva tisíce osmnáct,“ vykřikl teď už taky Čorty a čekal na další brazilcovo řádění.

Ten však Čortyho svojí reakcí opět překvapil. Nyní totiž nevytlít, nevykřikl, ale jen si dal hlavu do dlaní a začal polohlasně šeptat, „skoro třicet let, bože skoro třicet let.“

„Fakt seš blázen,“ promluvil na něho Čorty polohlasně česky, přičemž si ho zvědavě prohlížel. Střední postava, trošku bříško, takovejch nejmníh padesát, pětapadesát let. Nahlas však pomalu anglicky pronesl, „hele, přestaň blbnout a řekni mi, kde to jsem, a co se to tu děje.“

Brazilce na něho pomalu pohlédl a až nezvykle klidně promluvil: „Tys nic nepochopil? Jsme jinde, mimo. V nějaké jiné realitě. V paralelním vesmíru, nebo v jiné dimenzi, já se v tědlech věcech moc nevyznám, ale z nějakých důvodů jsme sem byli teleportováni, nebo to možná bylo bez důvodu a jediná cesta odsud je ta, kterou jsme přišli, jenže ta moje se už uzavřela. Kdy a kudy

jsi sem spadnul ty?“

Ted' zas vykulil oči Čorty.

„No nekoukej, já jsem tu už skoro měsíc. Ted' posledních pár dní bydlím tady v tý hospodě. No bydlím, spíš živořím. Jejich jídlo a pití je úplně bez chuti. Pro nikoho tu neexistuješ. Odejít odtud není kam. Tak chci hlavně pryč. Třeba i do těch tvejh Čech, odtamtud se snad už nějak do Brazílie dostanu. Tak už se přestaň divit a rychle řekni, jak a kudy ses sem dostal, protože co nevidět, se může zavřít i tvoje cesta.“

„Já jsem tam u nás v lese skočil do jedny jeskyně a takovým divným tunelem sjel až sem, do tady toho kostela.“ Formuloval, ted' už honem, anglická slovíčka Čorty.

„A jak tu seš dlouho?“

„Asi čtyři, pět hodin.“

„No tak fofrem do kostela,“ vylít Brazilec. „Snad to ještě půjde.“

„Ale počkej,“ začal ho krotit Čorty, „já tam přistál v takový mrňavý místnůstce, ve který vůbec nic není a kromě jedněh dveří, tam ani nic nevede. Odtamtud se nikam...“

„A v tý jeskyni, ze který jsi sem sjel, něco bylo?“

Čorty jen pomalu zavrtěl hlavou.

„No tak vidíš, máš obrovský štěstí, žes mě tu potkal. Tak honem.“

Čorty popadl bágl a běželi. Stejně nebylo co ztratit a nakonec, sám se v tom kostele chtěl ještě taky porozhlídnout. Cestou na Čortym Brazilec ještě vyzvídal, jestli sem spadl sám, nebo s někým a jak je velkej ten les a jeskyně, odkud startoval.

Čorty ho uklidňoval, že sám, ať se nebojí, že tu už nikoho dalšího nenechají a ten les, že je mrňavej, proti brazilskéjm pralesům úplně nepatrnej. A velikost jeskyně, že nestojí ani za řeč. Každopádně ať nemá obavy, tam že nezablouděj. Informaci o velikosti lesa i jeskyně, vzal Brazilec s povděkem. Čortyho ale trochu zarazilo, jak se zatvářil, když mu řekl, že sem sjel sám. Na ta slova, se totiž zatvářil až skoro vyděšeně.

V kostele bylo všechno tak, jak Čorty očekával. Nic se tam nezměnilo, a nic se nezměnilo ani v oné místnůstce, ve které přistál. Pořád prázdná, malá, jedny dvířka a kamenné stěny. Ať tam čelovkou svítil jak svítil, nic zvláštního nenašel. Brazilec to ale nijak nezaskočilo a okamžitě začal rukama vrážet do stěn, stropu i podlahy. Čorty na něho ze začátku jen nechápavě zíral.

„Jestli je to ještě otevřené, tak to tu někde musí být,“ otočil se na něho po malé chvilce Brazilec. „No nečum tu na mě jen tak, a taky hledej!“

Čorty jen pokrčil rameny, a začal Pomalu rukama plácal do stěn, a přemejšlel, jestli se mu to všechno jen nezdá. A právě, když si česky polohlasně říkal, „bože co tu blbnu, vždyť je to celé pořád čím dál tím víc absurdnější,“ mu jeho levá ruka, jakoby s mlasknutím, zajela, ve vzdálenosti asi půl metru od dveří, do stropu.

„Asi tady,“ otočil se hned na to překvapeně na Brazilce. „A vypadá to na tu samou hmotu, po který jsem sem sjel. Takovej jakoby tvrzenej kluzkej molitan.“

Brazilec byl v mžiku u něj. Zlehka ho odstrčil a rychle vrazil své ruce do míst, kam Čorty ukazoval. „Fajn, ještě to funguje, ještě se to nezavřelo. Ze začátku budeme muset chvíli lízt, pak by se to ale mělo rozjet. Vysaď mě trochu.“

Čorty tedy Brazilci pomohl a když jeho trup zmizel v podivném stropě, začal lézt taky. Bylo to až s podivem, ale docela to šlo. Ruce a nohy sice čvachtaly v podivné hmotě, ale jinak to bylo skoro jako po žebříku. Po asi dvou minutkách lezení se Brazilce zničeho nic zastavil a podíval se dolu na Čortyho. Ten, protože měl jeho nohy kousek nad svoji hlavou, musel zastavit taky. „Děje se něco?“ Zašajnoval na něho zespoda svoji čelovkou.

„Takovej malej problém,“ odpověděl mu ze shora Brazilce. „Víš je mi to moc líto, ale když jsi tím tunelem přijel jen sám, tak to zpátky pustí taky jen jednoho. Tak se prosím nezlob, mě tu už takhle taky nechali.“ A vši silou kopl Čortyho do hlavy. Ten jen bolestivě vykřikl a pustil se.

Nesjel úplně dolu, po třech, čtyřech metrech se mu podařilo zachytit. Hlava ho bolela, ale nevzdal to, zabral a za Brazilcem. Ten se nyní snažil šplhat co nejrychleji, když na něho Čorty zašajnoval čelovkou viděl, že si počíná až skoro hystericky. Tak začaly závody. Čortyho bolela hlava a navíc, měl na zádech bágl. Jenže Brazilce byl zase starší a měl bágl vpředu, bříska tížilo.

Po asi pěti minutách se ukázalo, že Čortyho handicapy jsou menší. Lepší fyzička zkrátka vyhrála a tak se Brazilcovi nohy, pět ocitly u Čortyho hlavy. Když to Brazilce zaregistroval, začal se chovat ještě hysteričtěji. Kopal pod sebe jako blázen, přičemž velice naléhavě cosi vykřikoval ve své mateřštině. Nejspíš nadávky. Jenže Čorty, byl teď už připravenej. Dva kopance vykryl a když viděl, že Brazilce nepřestane, hmátl svoji pravačkou k boku. Každěj správnej tremp, má na opasku přece dýku. Tak bodl. Trefil se někam do lejtka. To ale nebylo v tu chvíli podstatné. To hlavní bylo, že Brazilce v mžiku přestal nadávat, místo toho zavřeštěl, pustil se, mihl se kolem Čortyho, a sjel nejméně o jedno pomyslné patro níž.

Tak se Čorty ocitl v čele a lezl dál. Nejprv ještě tedy co mohl, když ale po chvíli pomocí čelovky zjistil, že Brazilce to sice nevzdal, je ale nejméně pět metrů pod ním, trochu zvolnil. Přece jen měl na zádech ten bágl a síl ubývalo. Oba tedy, sice o něco pomalejším tempem, stále ale velice urputně, pokračovali dál.

Po malé chvíli, řádově se mohlo jednat o tři čtyři minutky, Čorty zaregistroval, že brazilcův hlasový projev začíná opět nabývat na intenzitě. Po onom sjetí totiž skoro ztichl, teď se do toho ale zase pěkně opřel. Ohlédl se proto po něm. Snad to ale ani neměl dělat. To co spatřil, ho totiž opravdu vyděsilo a ze začátku tomu nechtěl ani věřit. Ona pomyslná štola kterou lezli, se totiž kolem Brazilce začala stahovat. Jeho tempo se postupně zpomalovalo, až se nakonec

úplně zastavil a už jen řval. Okolní stěny ho totiž tiskly čím dál tím víc.

Čorty na nic nečekal a zabral co mohl. Najednou si začal uvědomovat, že i jemu se ruce a nohy z oné podivné hmoty, kterou byl onen tunel tvořen, vytahují čím dál tím hůř. A pak to přišlo, Brazilec v jednom okamžiku nadobro ztichnul. To bylo snad ještě děsivější, než ten hrozný řev. Čorty se letmo ohlédl. Brazilec nikde. Kousek pod ním byl jen uzavírající se tunel.

Čorty do toho dal všechno. Štola se teď totiž proměnila v jakýsi trychtýř, jehož konec se k němu pořád přibližoval. Dole se to stále uzavíralo. Čorty nyní lezl jako v agonii, ale všechno marné. Spodek trychtýře ho dostihl. Když už se začal smířovat s tím, že bude také slisován, ucítil, že ho něco jakoby strká a on stále zrychluje. Přestal se snažit a jen dal ruce před sebe. A náhle to tu bylo, to samé jako před tím. Šílenej fofr a kolem tisíce blikajících teček. Jediný rozdíl byl v tom, že nejel po prdeli nohama napřed, ale vleže s rukama nataženými před sebou. Nyní tedy, hlavou napřed. Čortymu se šíleně ulevilo, tunel ho nechce slisovat, tunel ho chce vyplivnout.

Cítil, že leží na něčem tvrdém. Otevřel oči, kolem tma. Malinko pohnul hlavou, ježiš ta bolela a kolem pořád tma. Pohnul se o malinko víc a najednou si všiml nějakých svítících teček. Chvilí nad tím přemýšlel, co by to zase mohlo být. Pomalu pohnul rukama a ucítil, že s nima jezdí po písku a skále. Zkusil trochu nadzvednout hlavu, bolela, ale šlo to. Nyní se mohl o něco víc zahledět na ony tečky. Hvězdy. Jsou to hvězdy a on leží na podlaze Drábovny a zírá na ně vchodovým otvorem. Už teda neprší.

Čorty se opatrně posadil a opřel o stěnu jeskyně. Bože to byl ale pitomej sen. Kdyby člověk vždycky alespoň věděl, že je to jen sen. Na všechno jsem se mohl vyprdnout, chyt se Čorty za bolavou hlavu. Vůbec o nic nešlo. Jenže s každým snem je to vždycky stejný a všechny nesmysly v nich vypadají tak šíleně reálně, že člověk pokaždý bojuje jak o život.

No nic, kolik asi je, hmátl do kapsy pro mobil. Ani ho nepřekvapilo, že normálně fungoval. Hezký, řekl si, když zaostřil na ukazatel času. Nula dvacet pět. Skoro půl jedný. Ležím tu víc jak šest hodin. No pořádně jsem se při tom skoku praštil do palice. Že sem radši nezmok. Už bych byl dávno suchej a těch písniček, srandy a piv, co už jsem v sobě mohl mít. Teď budou mít srandu jen ze mě, jestli teda už všichni nechrápou.

Čorty vyšel před jeskyni a zaposlouchal se. Všichni ještě asi ne, zvedla se mu nálada poté, co z dálky zaslechl tiché předení kytary. Teď už to nebylo daleko a stejně nezbývalo nic jiného, než se za těmi tóny vydat. S každým krokem byla kytara zřetelnější a po pár metrech se přidala i foukací harmonika. To by moh bejt Libor. Po asi sto metrech už Čorty zaslechl i tiché hlasy. Jasně, radostí si skoro poposkočil. Typickej obrázek, Charlí a Tóna se prou, od čeho hrát Toulavýho.

„Perun,“ pozdravil Čorty podle svého zvyku a jakoby nic si ze zad začal sundávat bágel.

„Fuj to jsem se lek,“ cuknul sebou Chárlí. Hned nato však nevěřicně vykulil oči a dlouze se na Čortyho zahleděl. Libor a Tóna ho v mžiku, tedy co se toho vykulení očí týče, následovali.

Malou chvíli bylo naprosté ticho, které po pár vteřinách, lehounkým fouknutím do harmoniky, přerušil až Libor. Pak harmoniku pomalu odložil a nevěřicně, „vole Čorty, seš to ty?! Kde ses tu proboha teď tak najednou vzal?“

„No já vím, já vím,“ mávnul lehkovážně rukou Čorty a pomalu položil bágel na zem. „Trošku jsem se zpozdlil, ale až vám budu vyprávět co se mě stalo a hlavně, co se mě pak zdálo.“

„Ty se nám snad zdáš!“ Vzpatatoval se teď už trochu i Chárlí. „Dyt' vo tobě víc jak rok nikdo neví! Kdes proboha byl?!“

„Dobře, dobře,“ zadeklamoval Čorty zlehka rukama. „Fakt se moc omlouvám, sorry, sorry, ale za všechno může ta šílená přehánka.“

„Jaká přehánka?“ Pozvedl svoji hlavu s udiveným ksichtem Tóna. „Dyt' dneska vůbec nepršelo!“

„Tak snad jsem se už omluvil, né?“ Nastavil všem třem kamarádům, stále jako by nic, svoji pravici k trempskému pozdravu Čorty. „Johnny loni kvůli práci přišel taky trochu dýl a taky jsme mu kvůli tomu hlavu neutrhli.“

„John?“ Stiskl nabízenou pravici Charli, „ten tu loni přeci vůbec nebyl, zrovna jako ty! Letos teda svoji chybu kapku napravil, jenže v půl jedenáctý odpad a teď,“ ukázal Chárlí palcem za sebe, „už dávno chrápe.“

„A kdo tu všechno ještě je?“ Snažil se Čorty obracet řeč jinam.

„Pak už jen Dejv, Dáda a Pěťa,“ zacloumal Čortyho rukou Libor. „Ale kdes byl celou tu dobu ty! Dyt' už se mluvilo i o tom, že tě budou muset prohlásit za mrtvého.“

„Voni toho vopravdu nenechaj,“ zaklepal si Čorty ještě s Tónou. „Radši trochu přiložte, cestou mi kapku vytrávilo a tak než pudu spát, vopeču si ještě alespoň buřtu a přitom vám povím, jak blbě se mi podařilo strávit ten dnešní večer. I když tak moc na vyprávění, toho zase není.“

Chárlí, Libor a Tóna na sebe jen překvapeně pohlédli.

„Já se z vás fakt poseru, tak co už mám udělat? Postavit se na hlavu? Dobrá, všechny piva jdou zejtra na Hamštejně na mě, a teď už kurva přiložte, fakt mam hlad,“ zalovil Čorty ve svém báglu. Poté z něho vyjmul v papíru zabalenou uzenu a sáhl k pasu pro nůž. Sotva se však ostrím přiblížil k prvnímu buřtu, vykulil oči a zarazil se. Špička nože byla od krve. Okamžitě mu hlavou prolít Brazilec v tom pitomém snu, jak ho bodnul a potom, jak hned na začátku setkání s hlavou v dlaních šeptá něco o třiceti letech. Byl to ale opravdu jen sen? Čorty pomalu zvednul hlavu, očima přešel naproti sedící kamarády a pak se opatrně, dalo by se říct, až skoro bojácně zeptal. „Chlapi, teď ale opravdu bez prdele, jakej je rok?“

POZVÁNKA NA VÝLETY

Jan Řehounek PODKRKONOŠÍ: BAREVNÝM PODZVIČINSKEM 2022, Regia

Při léčení v Lázních Bělohradu se nymburský autor Jan Řehounek toulal okolím, až následně vznikla jeho nová kniha, která nás provádí Podzvičinskem, resp. údolím říčky Javorky.

A tak s Řehounkem čtenář poznává malé vesničky či osady, ale i větší města s mnohdy pohnutou historií a starobylými památkami – Starou a Novou Paku, Miletín, Hořice, Lázně Bělohrad, Ostroměř, Smidary, hrady Pecku a Kumburk. Seznamuje nás s historií, významnými rodáky či osobnostmi regionu, ale především z pověstmi těchto končin.

Priznám se, že jsem v knize objevil celou řadu nových informací, ať už se jedná třeba o vznik písně Karla Vacka „Pojď s námi holka zlatá mašírovat“ či skutečnost, že Bohumil Hrabal navštěvoval hořícký motocyklový závod jako vášnivý fanda tohoto sportu. Ale těch zajímavostí by byla dlouhá řada. Víte například, kde Marta Gottwaldová prožila svoje poslední dny? Nebo jaký vztah k našemu kraji má herečka Věra Ferbasová? Či kde se narodil Matěj Kopecký, potomek slavného loutkařského rodu?

Knížka je to bezesporu zajímavá, nenásilnou formou nás seznamuje s krajinou, lidmi, historií a nevšedními momenty, které formují i naši současnost. Myslím si, že by neměla chybět v knihovně žádného fandy či patriota našeho kraje. Možná i proto, že zde na jednom místě najdete celou řadu informací, které byste jinak museli pracně hledat ve slovnících či encyklopediích.

Při četbě jsem se tak trochu toulal s Honzou krajinou, jako by mi on sám svým osobitým jazykem knihu předčítal. A ještě jednu přednost bych v

knize viděl, autor má schopnost vychytat to podstatné, důležité, takže čtenáře nezahltí množstvím informací.

Jedna perlička na závěr: Knížku můžete vzít i jako kuchařku našeho kraje. Najdete zde recepty na takové pochoutky jako jsou sejkory, šklubánky, kucmoch, houbovec, peciválky či kyselo. Tak dobrou chuť! Vlastně dobré počtení!

Václav

VÝR OČÍ

František Palacký

(14. června 1798 Hodslavice – 26. května 1876 Praha-Nové Město)

225.výročí narození

František Palacký patří mezi největší české spisovatele 19.století. Proslavil se především jako historik, ale i politik a organizátor veřejného kulturního a vědeckého života v soudobé Praze. Je považován za Otce národa.

Jeho politická dráha začíná v roce 1848, kdy byl zvolen do Svatováclavského výboru. Zároveň byl předsedou slovanského sjezdu v Praze.

V roce 1868 položil základní kámen ke stavbě Národního divadla.

Rozsáhlé Palackého historické dílo se stalo milníkem české historiografie. Celá nadcházející generace historiků se vlastně ve svém díle vůči němu a jeho pojetí vymezovala. Jeho tvorba nebyla jen shlukem historických faktů, chronologicky seřazených. Podle Palackého historie představovala organický celek skutečností protknutý hlavní linií (ideou).

Jeho nejvýznamnějším dílem jsou Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě – vycházelo jak česky, tak německy. Toto dílo je veliké rozsahem, Palacký se snažil vytvořit obraz českých dějin. Některé pasáže (především husitství) podléhaly rakouské teologické cenzuře.

1. díl (do r. 1125), 2. díl (1125–1403), 3. díl (1403–1439), 4. díl (1439–1471), 5. díl (1471–1526) .

Často je uváděn zřejmě nejznámější Palackého citát: „Byli jsme před Rakouskem, budeme i po něm.“ F. Palacký byl přesvědčen o správnosti existence Rakouska, které si představoval jinak (konstitučně) uspořádané.

(zdroj životopisu: ld.johannesville.net)

ČAJ bych chtěl vydávat, dokud mě to bude bavit!

ROZHOVOR – VÁCLAV FRANC

- Václave, začínáš třetí stovku Časopisu autorů Jičínska. S jakými pocity?

Se zvláštními. Ani se mi nechce věřit, že už tu káru táhnu dvacet let. Hlavně ta druhá stovka od ledna 2015 nějak rychle utekla. Přiznám se, že mě to pořád baví. Je to trochu adrenalin připravit každý měsíc další číslo, ale naštěstí mám pořád dost nápadů, i když poslední dobou ubylo nabídek od hostů. Možná za to může i covid, kdy byla omezena setkávání. Neměl jsem tolik příležitostí oslovit nové autorky či autory, ale pořád ještě mám pár lidí v zásobě.

-Když se ohlížíš, jak náročná cesta to byla?

Na počátku jsem vůbec nemyslel, že by se časopis udržel více než dvacet

let. Pochopitelně se vyvíjel, třeba původně vycházel ve formátu A4, ale poznal jsem, že formát A5 je praktičtější. V ČAJi jsem představil obrovské množství hostů z celé republiky i zahraničí. Nechei jmenovat někoho, protože bych na řadu dalších zapomněl. Nakonec v přehledu na konci jubilejního ČAJe číslo 200 je úplný přehled. Nepočítal jsem to, ale odhaduji, že se představilo více než 250 autorek a autorů. Někteří opakovaně.

- Co tě nejvíc baví?

Jednoznačně rozhovory. Pochopitelně si musím o zpovídaném zjistit řadu údajů, připravit se. Potom vznikne opravdu text, který čtenáře zaujme. Třeba jsem se s některými lidmi osobně nesetkal, ale myslím si, že jsem dokázal vystihnout otázkami jejich osobnost. Představit je dalším lidem tak, že je osobnost zaujala.

Vzpomínám pochopitelně na rozhovory s Ladislavem Pecháčkem, který měl podmínku, že mu musím dát otázky, které mu ještě nikdo jiný nedal. Snad se mi to podařilo. Nebo s Jiřím Žáčkem, to byl přímo svátek, nebo se Stanislavem Rudolfem, ale to byl mohl jmenovat řadu jmen.

Pochopitelně je to jiné, když zpovídám třeba Oldu Suchoradského, se kterým se velmi dobře známe a máme k sobě blízko.

- Máš stále zásobu nových autorů?

Kupodivu mám, i když, jak jsem říkal v úvodu, covid mě trochu přibrzdil. Ale třeba právě Daniel Dejv, který se v Čaji dnes představuje, mě oslovil dokonce sám. Přišel do ordinace a přinesl svoje zajímavé povídky. Rád pomůžu autorům, kteří jsou podle mého názoru perspektivní a chtějí pro literaturu něco udělat.

- Chystáš nějaké nové rubriky či změny?

Změna je život! Takže dnešním číslem začíná moje vzpomínání na počátky organizovaného psaní na Jičínsku po roce 1990. Přiznám se, že už řadu věcí nepamatuji a musím si vypomáhat poznámkami a staršími zápisy ze schůzek. Třeba někteří lidé spolkem prolétli, nemáme o nich žádné zprávy, zatímco ostatní tvoří stálice. Ale z té počáteční party jsme vlastně zůstali jen tři: Jana Benešová, Bohumír Procházka a já.

Dále bych se chtěl věnovat významným událostem, výročí, ať již těm velkým i zahraničním, ale i regionálním. Třeba v příštím roce budeme slavit 400.výročí jičínského gymnázia, kterého jsem absolvent nebo 100.výročí otevření Studentského domu, dnešní knihovny. To jsou výzvy. Nebo v roce 2024 uplyne 100 let od pařížské olympiády, na které naši

sportovci, jmenovitě Bedřich Šupčík, získali první zlatou medaili. Připomeneme si 100 let od narození náhodského rodáka Josefa Škvoreckého.

Některá čísla bych chtěl věnovat výročí spisovatelů, například v září vyjde číslo věnované 100.výročí narození trochu opomíjeného autora Ladislava Fukse.

- Budeš se věnovat národním literaturám?

Chtěl bych, ale přiznám se, že ty velké jsem už většinou představil. Naposledy jsem se věnoval lužickosrbské, kde mi významně pomohl Milan Hrabal z Varnsdorfu. Mám ještě některé literatury nezmapované, doufám, že na ně taky časem dojde.

- Nechceš se podívat po českých a moravských krajích?

Možná bych se podíval po našich krajích a v historii ČAJ představil autory z krajů, kteří již v minulosti vyšli, jen bych je trochu připomněl. S řadou z nich jsem stále v kontaktu, takže by bylo zajímavé porovnat jejich tvůrčí posun s jejich počátky.

- A co Slovensko?

Na Slovensko se chci podívat již letos na podzim. V září to bude dvacet let, co jsme poprvé navštívili Martin, takže chystám rozhovor s Andrejem Šeligou a jeho ženou Zuzanou, dříve Fapšovou. Andrej byl vůbec u prvního setkání a mám jej rád, i když už prý sám aktivně nepíše.

- A co regionální autoři?

Trochu se tenčí zásoby tvorby regionálních autorů, přitom ČAJ vznikl právě proto, aby měli regionální autoři kde publikovat. To je určitý paradox. Nakonec čtenář vidí, že většina čísla je zaplněna jiným obsahem než z regionu.

- Kam až bys chtěl ČAJ dotáhnout?

Těžko říct, pokud budu zdravý, tak ještě jednu stovku, i když si říkám, že třeba časem ČAJ bude vycházet jako dvouměsíčník či čtvrtletník. Uvažoval jsem už i o prázdninových dvojčíslech, ale pokud to půjde, budu se snažit vydávat každý měsíc.

Dávám si spíš postupné mety, ale zhruba osm let trvá sto čísel, takže bych to do sedmdesátky mohl stihnout a dál se uvidí. Prostě ČAJ bych chtěl vydávat, dokud budu mít síly a bude mě to bavit!

Václav FRANC: VZPOMÍNÁNÍ

Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu) psaní na Jičínsku po roce 1990.

Část 1.

Na jarmarku Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně v srpnu 2022 mě Jan Řehounek inspiroval, když říkal, že by měl psát paměti, pokud si ještě něco pamatuje. A tak jsem si říkal, že i já bych měl zaznamenat pro budoucí badatele svoje vzpomínky a postřehy ohledně organizování literátů na Jičínsku po roce 1989. Snad to bude někoho zajímat.

Paměť je ošidná věc, takže si možná už některé věci nebudu pamatovat přesně. Ještěže mám svoje zápisky a především sborník *Dvacet let Literárního spolku v Jičíně 1990–2010*, který vydala Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně v roce 2010 jako šestý svazek edice Jičínsko. Právě z této publikace budu čerpat, ale chtěl bych přidat svoje osobní postřehy a vzpomínky.

Takže všechno to začalo výzvou Jany Benešové v okresních novinách Předvoj v pátek 13.dubna 1990. Cituji: *Máte zájem? Okresní knihovna v Jičíně zve zájemce o práci v literárním kroužku na připravovanou schůzku tohoto kroužku, která se uskuteční 24. dubna 1990 od 17 hodin v Okresní knihovně v Jičíně. Přineste s sebou své literární práce.*

Jana Benešová navíc obeslala dopisem účastníky literární soutěže Šrámkova Sobotka. Ve středu 24.října 1990 přišlo do Okresní knihovny celkem sedm autorek a autorů a svolavatelka akce Jana Benešová, sama nepíšící. Kdo tehdy na schůzku přišel? Někdy si účast přičítají i další, ale tehdy v knihovně byli Jan Filip, Bohumír Procházka, Vladislava Matějková, Miroslav Harcuba, Nad'a Baliharová, Jana Hofmanová a Václav Franc. Tato osmička dala základ Literárnímu kroužku při Okresní knihovně.

Rád bych ještě odbočil a napsal něco o svém psaní před touto schůzkou. První pokusy o psaní povídek jsem uskutečnil na II.stupni základní školy. Byly to povídky silně pod vlivem povídek Šimka a Grossmanna. Jedna z prvních se jmenovala *Hubeňour*. Vydával jsem časopisy pro kamarády, ale se seriózním psaním krátkých próz jsem začal na střední škole (povídky jsme vydal v samizdatu s Martinem Hoferikem, který se po druháku odstěhoval a s Frantou Kolářem jsme vydali sešitek *Maturita za dveřmi*, kde byla i povídka *Chmelová historie*). To je vůbec první moje povídka uveřejněná ve školním časopise, který vycházel na gymnáziu. Vyšla asi v roce 1979). Potom jsem psal i na vysoké škole, spíše ke konci vysoké. Z

tohoto období vznikly dva krátké soubory krátkých postřehů a povídek, které jsem si v samizdatu vydal pod názvem *Než kohout třikrát zakokrhá a Vstupenka do života*.

Psal jsem povídky ze sportovního prostředí pod souborným názvem *Prohry*. Bylo jich asi třicet a snažil jsem se o jejich uveřejnění v časopise Stadión. Bohužel jsme neuspěl, ale některé povídky jsem později přepracoval a vyšly časopisecky. Jako například vůbec první povídka v květnu 1989 v sobotním magazínu deníku Pochodeň *Sen malé Terezky*. V roce 1989 jsem se i poprvé zúčastnil literární soutěže Šrámkova Sobotka. Byl jsem zklamaný, že jsem neuspěl. Tehdy jsem telefonicky poprvé mluvil s Janou Benešovou. Pracovala na Okresním národním výboru na odboru kultury a měla soboteckou soutěž na starost. Víím, že mě tehdy utěšovala, že přišlo hodně příspěvků od řady renomovaných autorů, takže můj neúspěch není tragédií. Dnes už to chápu, tehdy jsem byl našťvaný, ale zdravě našťvaný, takže mě to motivovalo k dalšímu psaní, přemýšlení o psaní a hledání vzorů. Pročítal jsem Literární měsíčníky a podle nich jsem začal psát i poezii, která později uspěla v soutěžích, ale to předbílám.

Takže s několika uveřejněnými povídkami jsem přišel do jičínské knihovny onu dubnovou středu roku 1990.

Program nového literárního kroužku jsme tehdy shrnuli do několika okruhů: setkávání a besedy se známými spisovateli, posuzování vlastní tvorby pozvanými autory, předčítání prací a vzájemné hodnocení, publikování v okresních novinách (Předvoj) a dalších tiskovinách, spolupráce s královéhradeckým nakladatelstvím Kruh (Dvořák), krajským rozhlasem, rozhlasem po drátě a dalšími, pořádání besed o tvůrčím psaní, vyhledávání literárních soutěží a účast na nich.

Měl bych teď představit jednotlivé aktéry setkání.

Jana Benešová - pracovnice knihovny, organizátorka, která s kroužkem vydržela dlouhá léta. Stejně tak Bohumír Procházka. V té době pracoval na jičínské hygieně a měl z nás asi největší zkušenosti s publikováním. Vladka Matějková (dnes Wildová) se později stala redaktorkou královéhradeckého rozhlasu. Znal jsem ji z gymnázia, byla asi o rok mladší a podílela se právě na vydávání gymnaziálního časopisu.

Jana Hofmanová byla profesorkou jičínské průmyslovky, učila český jazyk a byla shodou okolností manželkou bývalého okresního stomatologa MUDr. Viléma Hofmana, mého šéfa. Psala historicko - literární práce z Jičínska a okolí.

Další trojice, stejně jako já, patřila k elévům psaní. Jičínský Miroslav

Hracuba byl básník, miletínská Naďa Baliharová pracovala jako úřednice, původně byla zdravotní sestrou. Psala taky poezii.

Posledním byl Jan Filip z Kopidla. Zatímco ostatní nějakou dobu s kroužkem spolupracovali, Filip byl členem velmi krátce. Prakticky jen během roku 1990. Snažil jsem se později vypátrat o něm nějaké další informace, ale marně. Prostě se po něm slehla zem. Pamatuji se, že psal prózu.

Přišel ještě na další schůzku, na besedu se spisovatelkou Marií Kubátovou 16.května 1990. Takže je i na vůbec první dochované fotografii kroužku. Já tam nejsem, protože jsem se účastnil jen první části. Potom jsem musel na zakládající schůzi Lékařské komory stomatologů, která se konala v budově bývalého OV KSČ na autobusovém nádraží v Jičíně.

Nejstarší dochovaná fotografie z činnosti literárního kroužku 16.května 1990), beseda se spisovatelkou Marií Kubátovou (vlevo). Vedle ní na snímku zleva Jana Benešová, Jan Filip, Bohumír Procházka, Naďa Baliharová a Vladislava Matějková.

Co říci k počátkům? Pro dnešní lidi těžko představitelná doba. Neexistovaly počítače, internet. O literárních soutěžích jsme se dozvíдали

jen prostřednictvím novin či časopisů. Kopírky byly prakticky nedostupné. Vydát knihu něco nepředstavitelného.

Možná jsme v té době věřili, že společně se nám podaří lépe prorazit. Vydávat společné věci, lépe se dozvědět o literatuře a možnostech vydávání a publikování.

Scházeli jsme se asi jednou za měsíc. Schůzky byly dost formální, vykali jsme si. Pozitivní bylo, že naše práce posuzovali autoři jako Jan Dvořák, Lenka Chytilová, které jsme znali jako porotce ze Šrámkovy Sobotky.

Ono i těch soutěží nebylo tolik jako dnes. Možná jsme si i naivně představovali, že úspěch na soutěži nám otevře dveře do nakladatelství, což neplatilo tehdy ani dnes.

Po besedě s Marií Kubátovou následovala beseda s již vzpomínaným doktorem Janem Dvořákem, šéfredaktorem nakladatelství Kruh v Hradci Králové (20.června 1990). Dr. Dvořák dostal ještě před schůzkou práce členů kroužku, aby mohl posoudit jejich úroveň, vytknout autorům nedostatky a poradit jak dál, eventuálně kde uveřejňovat příspěvky. Pamatuji si, že tehdy chválil příspěvek Bohumíra Procházky a můj. Pamatuji si, že jsem poslal povídku ***Fotky z prázdnin***, která později vyšla časopisecky. Následně jsem se osmělil a dal dr. Dvořákovi rukopis mé první novely ***Stín na rentgenovém snímku***. Pochopitelně to byla ode mne docela drzost. Na podzim jsem Jana Dvořáka navštívil v nakladatelství a nebyl jsem příliš pochválen. Dnes to zcela chápu, rukopis nebyl ničím výjimečný, měl spousty začátečnických chyb, spíš mě ale mrzelo, že mi vlastně vůbec neporadil, co dělat jinak, čeho se vyvarovat. Takže jsem k němu neměl nadále příliš důvěru. Jen pro doplnění, rukopis jsem po letech upravil a vydal si jen v malém nákladu asi třiceti výtisků pro sebe a své nejbližší známé a přátele.

Koncem roku (4.prosince 1990) se potom konala beseda s redaktorkou Pochodně Eliškou Skokanovou, která nabídla pomoc krajského deníku.

S jakými pocity jsem chodil na schůzky? Byl do takový malý svátek. Jana Benešová připravovala informace, dost aktivní byl Bohumír Procházka, přezdívaný prochor, Jana Hofmanová získala již ocenění na Šrámkově Sobotce v literárně - vědní kategorii. My ostatní jsme publikovali spíše výjimečně. Za velký úspěch jsem považoval uveřejnění mé povídky ***Poslední den sadařova slunce*** v Lidové demokracii dne 15.listopadu 1990.

Tak to byly počátky. Příště se podívám na další roky spolkového života jičínských literátů.

STALO SE PŘED DESETI LETY

Před deseti lety (25.května 2013) se v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně konalo setkání literárních klubů a spolků z našeho kraje a blízkého okolí. Na akci vystoupili zástupci Klubu autorů Liberecka , autoři z Broumovska, Polska, Spolku přátel krásného slova z Hradce Králové, z Nymburka, Mělnického Pegasu, Jablonce nad Nisou, Vamberka, Střediska východočeských spisovatelů a nechyběli autoři z Jičína a LiSu. Z největší dálky přijeli autoři z Polska : Alexandr Gordon pochází ze Lvova a Elżbieta Gargała a Krzysztof Kobielec z Walbrzychu. Prostředí polských veršů s českým překladem bylo zajímavé. O překlad se postarala Věra Kopecká. Celý den provázela hudební skupina Ze šuplíku, která hrála vlastní autorské skladby. Tvoří ji Dana Beranová (zpěv) a Hynek Beran (kytara, harmonika) a Jaromír Kejval (housle).

Foto Martin Žantovský

ČAJ pro chvíle pohody

č.201, června 2023, ročník XXII

Vydáno 5. června 2023 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!